

Heteroskedastyczność i autokorelacja (cz. II)

Wykład 15

Natalia Nehrebecka
Stanisław Cichocki

Plan zajęć

1. Konsekwencje heteroskedastyczności i autokorelacji
2. Uogólniona MNK
3. Stosowalna Uogólniona MNK
4. Odporne macierze wariancji i kowariancji b

Plan zajęć

1. Konsekwencje heteroskedastyczności i autokorelacji
2. Uogólniona MNK
3. Stosowalna Uogólniona MNK
4. Odporne macierze wariancji i kowariancji b

SUMNK

- ▶ Gdy elementy macierzy V są nieznane $\longrightarrow$ używamy estymatora UMNK zastępując V oszacowaniem $\hat{V}$
  - (lub równoważnie $\Omega = \sigma^2 V$ zastąpiona jest $\hat{\Omega}$)

$\longrightarrow$ metoda ta to Stosowana Uogólniona Metoda Najmniejszych Kwadratów (*Feasible Generalized Least Squares*)

Stosowalna Uogólniona MNK

- ▶ **Istota:** budujemy dodatkowy model dla wariancji i kowariancji tak aby znaleźć funkcję $\Omega(\theta)$
- ▶ Zakładamy, że

$$\text{Var}(\varepsilon) = \Omega(\theta)$$

- gdzie wymiar θ nie zależy od liczby obserwacji.
- Dla znanego θ moglibyśmy zastosować UMNK, jednak zwykle θ jest nieznanne.
- Wiemy, że estymator MNK jest zgodny nawet wtedy, gdy występuje autokorelacja lub heteroskedastyczność.

Przykład

- ▶ Typowy przykład zastosowania SUMNK – usuwanie heteroskedastyczności z modelu
- ▶ Heteroskedastyczność ma postać zależności funkcyjnej:

$$\sigma_i^2 = \alpha_0 + z_i\alpha$$

- ▶ a więc

$$\text{Var}(\varepsilon) = \Omega(\alpha_0, \alpha)$$

- ▶ Można ją wykryć za pomocą testu Breuscha-Pagana.

SUMNK

▶ Etapy estymacji za pomocą SUMNK:

1. Szacujemy model za pomocą MNK, uzyskując zgodny estymator b_{MNK}
2. Na podstawie wektora reszt e szacujemy model pomocniczy, z którego otrzymujemy zgodny estymator θ
3. Powtórnie szacujemy parametry modelu stosując estymator UMNK, nieznaną macierz Ω zastępujemy jej oszacowaniem $\Omega(\hat{\theta})$

SUMNK

4. Uzyskany estymator SUMNK:

$$b_{SUMNK} = \left[X' \Omega^{-1} \left(\hat{\theta} \right) X \right]^{-1} X' \Omega^{-1} \left(\hat{\theta} \right) y$$

Plan zajęć

1. Konsekwencje heteroskedastyczności i autokorelacji
2. Uogólniona MNK
3. Stosowalna Uogólniona MNK
4. Odporne macierze wariancji i kowariancji b

Odporne macierze wariancji i kowariancji b

- Istnieją **estymatory macierzy wariancji i kowariancji**, które są **zgodne** w przypadku występowania heteroskedastyczności lub autokorelacji
    —————> odporne (robust) estymatory wariancji
- Stosujemy różne estymatory w zależności od tego czy w modelu występuje heteroskedastyczność czy autokorelacja
- Najpopularniejszym odpornym na **heteroskedastyczność** estymatorem macierzy wariancji i kowariancji b jest estymator White'a
- Estymator Newey'a-Westa macierzy wariancji i kowariancji b stosujemy gdy w modelu występuje **heteroskedastyczność i autokorelacja**

Pytania teoretyczne

1. Jak niesferyczność błędów losowych wpływa na własności MNK?
2. Pokazać, w jaki sposób można, w przypadku znanej macierzy Ω , sprowadzić model z niesferycznymi błędami losowymi do modelu spełniającego założenia KMRL.
3. Wyjaśnić różnicę między UMNK i SUMNK.
4. Jakie są zalety stosowania estymatora MNK w połączeniu z estymatorem odpornym macierzy wariancji i kowariancji w porównaniu do stosowania estymatora UMNK.

Dziękuję za uwagę